
Pasientinformasjon og liggetid

DOKTORAVHANDLINGER

HÅVARD MJØRUD FORSMO

havard.mjorud.forsmo@helse-bergen.no

God informasjon og veiledning til pasientene før og etter operasjon kan redusere liggetiden i sykehus.

Foto: Anne Sidsel Herdlevær

Operasjoner på colon og rectum er blant de aller hyppigste store operasjonene som gjennomføres ved sykehus i Norge. Ressursbruken og kostnadene ved disse operasjonene avhenger av graden av komplikasjoner i etterkant og lengden på pasientens sykehusopphold. Som en konsekvens er det satt i gang ulike behandlingsprogrammer, hvor man i hovedsak har som mål å redusere morbiditet, reoperasjoner og liggetid etter operasjon.

«Enhanced recovery after surgery» (ERAS) eller rask rekonvalesens etter kirurgi er en tilnærming bestående av flere komponenter, hvor man tar sikte på å redusere den kirurgiske stressresponsen og organdysfunksjonen, og dermed redusere morbiditet og liggetid etter operasjon. Hensikten med dette doktorgradsarbeidet var å undersøke om denne multimodale behandlingen kan redusere den postoperative liggetiden på sykehus, først og fremst som et resultat av redusert morbiditet.

Vi gjennomførte først en stor randomisert studie, hvor vi viste at ERAS, sammenlignet med standard behandling, kan redusere liggetiden signifikant, både hos eldre og yngre pasienter, og spesielt hos pasienter som får en planlagt stomi. Dette til tross for at man ikke kunne påvise redusert morbiditet etter operasjon.

En ytterligere randomisert studie viste imidlertid at det som har størst innvirkning på liggetiden, er kvaliteten på informasjon og veiledning av pasienter.

Utvidet pasientinformasjon og god veiledning av spesialiserte sykepleiere før og etter operasjon på tykk- og endetarm kan redusere liggetiden fra åtte til fem døgn.

Disputas

Håvard Mjørud Forsmo disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen 17.10.2017. Tittelen på avhandlingen er *Enhanced recovery after colorectal surgery – a randomized study of optimized perioperative treatment with an emphasis on patient counselling*.

Publisert: 8. mai 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.1006

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. mars 2026.